

15-1-931

RENAIXEMENT BERGADÀ

boixader

EDITORIAL

Visió de muntanya

Hi ha una necessitat absoluta de des-entumir la nostra comarca. No ens fem il·lusions per la feina que hem fet. En resta molt a fer-ne encara. L'indiferentisme és una plaga més calamitosa del que hom es creu. Si donem un repàs per les nostres muntanyes, o per les voreres del nostre Llobregat, en el cor de les colònies, trobarem que hi ha un gran contingent d'obriers i de pagesos, que ignoren ço que és ciutadania i llibertat. Tota aquesta gent, vegeta d'un cap de dia a l'altre, sense preocupar-se d'altra cosa que de menjar, treballar i dormir. Pels governs que patim aquesta gent és necessària. És la massa amb que compta per fer el pes de la balança, és la remada humana, que sense ni menys tenir esma per protestar, s'ajup i calla.

Aquestes ramades de muntanyencs i d'obriers, tenen els seus caps dirigents, que reben ordres directes dels cacics que infesten encara les nostres contrades enc que no ho sembli.

Els llogarets de la muntanya bergadana són escampats en caserius pels fondals i pendissos. La casa del poble, o la casa de l'Ajuntament (que no és tot u) s'aixeca al peu de la rectoria i de l'església. Als baixos sol haver-hi l'escola, la qual porta un nom llampanant damunt la porta que diu amb tota pompa: *Escuela Nacional*. L'alcalde, sol ésser sempre el propietari de més prestigi, i el secretari el que posseeix més lletra menuda. Aquest, és el que remena les cireres com gairebé tots els de la seva fauna, i és destre en l'art de la martingala. Sol dependre—salvant rares excepcions—del caciquet de la rodalia. El cacic que necessita dels seus serveis sap molt bé actuar amb tàctica. Res de prendre's la molestia visitant-lo a ell, sinó, cridant-lo en la seva casa. El seu lema és aquest: "A casa meva mano jo; i si vaig a casa d'un altre sóc foraster."

S'acosten eleccions; un petit avís, que sol prestar el carter o bé un propi del cacic el crida a una reunió a vila

"per tractar d'assumptes que interessin al poble".

L'home es dona importància, es posa la camisa planxada, i un xic encongit es presenta a casa el "senyor". Aquest el reb amb la rialla als llavis i li dona dos copets amicals a l'esquena. Comença per parlar-li de la collita, del temps..., li alaba les aigües pures del poble i el fa entrar al seu despatx.

En veure el luxe, el confort del despatx, l'estanteria atapeïda de llibres ben relligats, la taula ministre, i les poltrones luxoses i còmodes, pert l'oremus i s'atabala. El cacic, llavors, donant-se aires de protecció i de filantrop, comença:

"—Com ja sabeu els del poble, jo tinc estima a tot això d'aquí. En primer lloc, perquè hi tinc patrimoni i en segon, perquè amb el temps que fa que hi entrevinc hi he agafat llei, veli-aquí. Sigui per la bellesa del paratge, sigui per la bonesa de la gent... (aquí el secretari s'esponja de satisfacció), o sigui pel que és vulgui, el cas és que per correspondre al benestar que hi trobo, vull fer d'aquesta encontre un dels paratges més importants de Catalunya. És clar que això, amb els meus diners sols, no faria res. Necessito—i vos sou prou intel·ligent per a comprendre-ho— d'un ajut moral, més que material per assolir-ho. És a dir, que caldria que en les properes eleccions fessiu el què podéssiu per mi. Ja podeu comprendre que jo no tinc necessitat d'embolicar-me en maldecaps, puix que amb el passament que tinc, podria estalviar-me'ls; però és allò que diuen, hi ha vegades que pot més l'amor al pròxim que a un mateix. Em compreneu, Joan?"

—I ara, vol callar?—respon l'home. —Digui què cal fer?

—Que no us escolteu a ningú, perquè hi perdrieu. A mi tots em coneixeu, i sabeu de sobres qui sóc. Això vol dir, doncs que en sortireu beneficiats fent que jo suri, car votant-me a mi, voteu per la vostra prosperitat.

Jo mentre vegi la bona voluntat faré tots els possibles perquè el poble prosperi (i ara ve l'amenaça infalible). Ara, si no és així, obraré amb egoisme propi, cosa que no us aniria gairebé a vosaltres, car ja sabeu que la majoria de tresors municipals van hipotecats per mi...

—Res, senyor de *Folano*, ja sap que pot manar...

—Mireu de veure-us amb l'alcalde i a veure com us ho podeu arranjar. Amb quants vots puc comptar?

—Home, jo ara gairebé, no li ho puc dir, però si fa o no fa com sempre... Ja sab que ningú diu res. Ens ho deixen a la nostra mà. Què saben ells?

I així acaba l'entrevista.

El senyor el convida a dinar. Hi ha xampany i tot. Li diu que el dia que baixarà amb l'alcalde en tastaran d'una marca superior que els reserva.

L'home se' torna al poble tot content. El xampany el fa taral·lejar tot el camí, mentre saboreja l'amistat de l'aristocràcia. Que en saben al poble d'això?

La ramada quan vénen eleccions, fan el que els diuen a ca l'Ajuntament... adés i sempre. I el poble no és mou mai de l'isolament, i de la càrrega de les contribucions.

És clar, però, això ve de Madrid. A l'Ajuntament no hi tenen cap culpa. Demés, sort tenen del senyor diputat que els defensa, que si nó...

A les Colònies la cosa no canvia pas gaire.

L'obrer no es preocupa més que amb el trist jornal anar tirant.

El jovent amb tal que per Pasqua pugui fer les Caramelles, amb la correponent fontada, per la festa major unes bones ballades, que els diumenges a la tarda, pugui fer una escapada fins el poble veí per anar al cinema o al futbol, ja ho té tot.

No cal pas parlar-li de política. Aquests *romansos* no són per ell. Demés, no pot comprometre's. Li cal quedar bé a la colònia o sinó el pendrien per cap calent, per home d'idees, que això equival a dir mal subjecte, o bé una cosa per l'estil.

Quan arriben les eleccions no es preocupa de res més que de votar al